

De Probatis|| Sanctorvm|| Historiis

Partim|| Ex Tomis Aloysii Lipoma-||ni, Doctissimi Episcopi, Partim Etiam||
Ex Egregiis Manuscriptis Codicibus, Qvarvm permultæ antehàc nunquàm
in lucem prodière

Complectens Sanctos Mensivm Septembris Et Octobris

Surius, Laurentius

Coloniae Agrippinae, 1576-

VD16 S 10262

De SS. Marciano & Martyrio martyribus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77413](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77413)

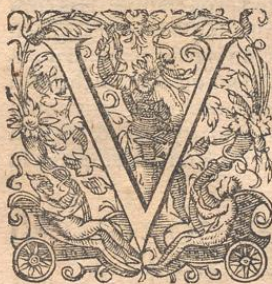
Viuum & verum, hinc nē discadat viuus. Et cūm hæc dixissent, discesserunt clamātes: Credite populi Romanorū, non esse alium Deum, nisi Christum, quē Daria prædicat. Tum Celerinus Prætor iussit ignē ad fores domūs, vbi Daria cum leone erat, accendi. Igne autem visō, timuit leo, rugitūq; cœpit signa doloris dare. At Daria: Ne timeas, inquit, neque enim cōburēris, neque capiēris vnquā, aut occidēris, sed naturali morte interibis. Metu igitur deposito, egredere, & abi in pace: quoniā is, quem in me honorāsti, liberabit te. Ceruice igitur inclinata, discessit leo, & per mediā urbē incedens, neminem læsit. Qui autem ex ore eius erepti fuerāt, baptismum omnes susceperunt.

Hæc omnia Imperatori Numeriano nunciata sunt, qui * Ponto prætori iussit, vt Chrysanthum & Dariam, nisi dijs immolarent, varijs tormentis excruciatos morte acerbissima afficeret. Cūm igitur eos Prætor hortatus esset, vt immolarent, & multa vtrōq; citroque dicta essent, iussit Chrysanthum in armamentario suspendi. Sed contrafactum est lignum, & vincula dissoluta sunt, & faces extinctæ. Quicumque autem sanctam Dariam contingebant, manuum ipsorum nerui obstupebant, & magnis doloribus cruciabantur. Quod quidē Prætor intuitus timuit, & celeriter ad Imperatorem accurrens, quod factum erat, nunciauit. Qui hæc non virtuti diuinæ, sed magicis artibus attribuens, iussit eos extra Urbem abduci, & in via, quæ appellatur Salaria, effossa terra, viuos obrui. Illuc igitur sancti Chrysanthas & Daria perducti, cūm in foueam canentes & precantes descendissent, congesta terra atque lapidibus obruti sunt, & martyrio coronati, mortem simul ac sepulturam inuenerunt: & quemadmodū in hac vita spiritu coniuges extiterant, sic vnanimis ex ea discesserunt, & à Deo suscepti sunt sacrificium viuens, & meritis affecti præmijs immortalitatis.

Porrō cūm Dei gratia multæ virtutes & curationes eo in loco fierent, & solennis martyrij ipsorum dies ab incredibili virorum & sceminarum, & puerorū multitudine celebraretur in specu quodam propinquo, Numerianus, audita re, speluncæ os atque aditum obstrui iussit. Quod quidem celeriter factum est. Cūmque vndique terra demitteretur, omnes diuinorum mysteriorum cōmunionem suscipientes, martyrij coronam summo cum gaudio perceperunt: inter quos erat presbyter Diodorus, Marianus diaconus, & clerici, atque alij quamplurimi fideles, quorum nomina conquerere superuacaneum ducimus, cūm reperiri nequeant. Hæc autē omnia, vt gesta sunt, nos Varinus & Armenius fratres conscripsimus, iussu sanctissimi Papæ Stephani, & in omnes ciuitates misimus, vt cuncti intelligerent, sanctos martyres Chrysanthum & Dariam, à Domino martyrij præmium in cælesti regno percepisse: Cui gloria, & imperium, nunc & semper, & in secula seculorum, Amen.

MARTYRIVM SANCTORVM MARTYRVM MARCIANI ET MARTYRII, NOTARIORVM,

*Authore Simeone Metaphraste. Habetur in
tomis Aloysij.*

VERSABATUR quidem iam quoque prius dogma Arrianum in ditone Romanorum, & vastabat eius partes, nec sinebat vulgus orthodoxos purē tueri homouision. Sed nondūm id malum tanta utebatur libertate, nec habebat tam multos, qui ei adhererent. Cūm autem iam venisset imperium ad Constantium, filium Magni Constantini, quem etiam ex rebus gestis Magnum vocarunt, inuidiæ pater, & bonis ab initio inuidens inimicus, non valens persuadere Christianis, vt ea repellerent, quæ erant Christianorum, per quosdam, qui fuerant indignè adepti dignitatem Sacerdotij, se Constantio insinuans, eum totum quantum inducit ad Arrianismum. Hinc illud impium dogma Arrianorum, tantumquam arma aliqua, impositum potentia Imperatoris, dilatabatur & augebatur, & quantamcunque regionē Romanorum tenebat imperium, per vim contendeat ad suam adducere opinionem. * Id igitur, qui homouision tenebant opinionē, & quæ sunt Christianorum, exercebant, vt Christianos decet, afficiebatur malis innumerabilibus, maximè cūm Eusebius & Philippus (quorū alter quidem ornatus fuerat honore Præpositi, Philippus autem erat Præfectus prætorio) fuissent Constantio fomes amoris Arria-

Baptizatur
per leonem
conuersi.

Cap. 16.
for. Ponto

Chrysanth.
& Daria ter
ra & lapidibus
obruuntur.

Cap. 17.
Solennis di-
es martyrij
eorum.

Multi mar-
tyres.

Constantius
Imperator
Arrianizat.

Legendum
videtur,
* Ob id

S. Paulus
Constanti-
nopolitanus
Episcopus
fede expel-
litur.
Catholico-
rum perfec-
tio sub Co-
stantio.

Arrianorum. Isti & beatum Paulum expelli ab Ecclesia, & impium eius loco introductum Macedonium volebant, & omnia faciebant, à quibus quidem verbis, à quibus autem factis, à quonam denique damno abstinentes aduersus eos, qui tuentur homouisionem? Nam alios quidem effecerunt relinquere ciuitatem: alios autem damnarunt perpetuo, eoque iniusto, exilio: Alijs verò procurarunt etiam à vita decessum. Hinc frontibus inscriptæ turpes notæ, tacitæ fidem significantes Orthodoxam, & alia mala innumerabilia excogitata fuerunt aduersus Christianos: etiamsi parua videbantur pijs omnia propter Christum, & cum spe futurorum non conferenda. Hinc secundus quidem hic Paulus, qui cognomen habuit à confessione, expellitur à Sede Pontificatus: Illotis autem, vt dicitur, pedibus sacra profanantur.

Marciani
& Martyrii
patria Con-
stantinopo-
lis.

Horum ergò Constantij temporum opus est & Marcianus, & Martyrius: quibus patria quidem est vrbs magna regia: educatio autè & eruditio, qualem vir pius habere optauerit. Mores, benignitas & moderatio, est accuratum, quo illi cognoscuntur, indicium. Si autè oportet breuiter & verè dicere, id erant inter ceteros virtute, quod esse imperio cognoscebatur eorum patria inter vrbes. Nam quomodo ipsa omnibus alijs præsidet ciuitatibus, & eò quòd regia & sit, & nominetur, primum habet honorem: eodem modo hi quoque in omnibus bonis obtinebant dominatum: nec erat præclarum aliquid omnino, in quo non isti haberent primas. Apud diuinum ergò Paulum commorantes, cum scribæ essent eorum, quæ ab illo fiebant, & populo diuinis libros legerent, tam vehementem in Christum amorem alebant, vt nihili du-

Virtus exi-
mia.

centes insaniam Imperatoris, vehementi impetu contenderent aduersus Christi hostes, nec omnino tolerandum putarent Dei verbum eò deducere, vt censetur res creata: sed esse quidem cum patre expertem principij, & eiusdem essentia ostenderent, Arrianorum autem profanas nouitates ad nihilum redigerent.

Zelus fidei.

Illorum ergò verbis, non secus ac telis, fauciatii infelices, cum nec possent eis resistere, nec eos sustinere in disputatione, non secus ac ignem cinere, animo suo fraudem celantes, primum quidem blandis verborum illecebris eos aggrediuntur: deinde se etiã esse pecunias daturos stulti sunt polliciti illis, qui agrè ferebant, quòd non animæ statim auferrentur propter Christum. Ij ergò non illecebræ blanditijs, non victi pecunijs, sed pieratis & recti dogmatis volentes esse accurati custodes, contendebant ad brauium supernæ vocationis, quod etiam solum ab eis desiderabatur, & quod omnino cupiebant assequi. Cum ergò & minæ Arrianorum, & adulationes, & honorum omnium promissiones nihil haberent virium, & esse viderent inexpugnabilem martyrum constantiam, eos condemnant morte, quam propter Christum desiderabant.

Impij Arri-
ani nituntur
eos mune-
ribus cor-
rumpere.

Damnatur
capite ab
Arrianis.

Cum autem iam peruenissent ad locum consummationis, tempus petunt ad orationem. Quod cum accepissent, oculos & manus simul tollunt in cælum, & dicunt:

Psal. 32.

Domine Deus, qui singularim finxisti corda nostra, qui intelligis in omnia opera nostra, suscipe in pace animas tuorum famulorum.

Psal. 43.

Quoniam propter te mortificamur & reputamur, tanquam oues occisionis: & gaudemus sic à vita præsentis discedere propter nomen tuum, & ad eam, quæ est apud te, pede alacri properamus. Has cum preces fudissent ad Deum vniuersorum, & Amen, subiunxissent, gladio plagam accipiunt: & Marcianus ac Martyrius finem accipiunt martyricum vigesimo quinto mensis Octobris. Preciosas autem eorum reliquias cum sustulissent quidam Orthodoxi & fideles, & præclare composuissent, in psalmis & hymnis ad moenia ciuitatis honorificè deposuerunt in insigni tumulo: vbi etiam subièrunt illam martyricam & beatam consummationem: Ad gloriam patris, & filij, sanctique spiritus, nunc & semper, & in secula seculorum, Amen.

Cæduntur
gladio.

DE IISDEM MARTYRIBVS, EX SOZOMENI ECCLESIASTICAE HISTORIAE. LIB. 4. CAP. 2.

O tempore quo Macedonius Episcopatu ecclesiæ Constantinopolitanæ abdicatus esset, malum in eadem prorupit. Nam cum alij nonnulli, tum Martyrius & Marcianus obruncati sunt, quos, vtpotè Pauli conuictores, à Macedonio fertur Præfecto traditos esse: Et cum accusarentur tanquam authores necis Hermogenis, & seditionis contra eum constata, fortiter mortem oppetiuissent. Quorum alter subdiaconus erat: alter, videlicet Marcianus, Can-

Cantor, & sanctarum scripturarum Lector. Horum quidem insigne sepulcrum est, pro mœnibus Constantinopolis extructum, & velut monumentum martyrum, templo circumdatum: quod templum ædificare cœpit quidem Iohannes, Sifinius autem absoluit, perfecitque: qui duo postea Ecclesie Constantinopolitana fuere Antistites. Nam indignum censuerunt, eos honore martyrij carere, quos Deus ipse honore affecerat: quandoquidem locus, ad quem abducti, securi percussi sunt, cum antè inaccessible esset, à spectris purgatus est, inque eo homines dæmonijs agitati morbo liberati, atque multa alia præterea miracula ad eorum sepulcrum edita. Sed de Martyrio & Marciano hæc hæcenus. Quòd si eadem cuiquam minimè credibilia videantur, nullius penè negocij erit, ab illis qui ea ipsa exploratè cognita habent, accuratius perdiscere, etenim istis multò sunt fortasè admirabiliora narraturi.

Tempus in honore eorum cõstruitur.

Multa sũt ad eorum sepulcrum miracula.

MARTYRIUM SANCTI MINIATIS MILITIS
ET MARTYRIS FLORENTINI, AB INCERTO QVI-
*dem auctore, sederudite, mutato prioris historie, quæ in vetustis
MS. libris extat, stylo conscriptum.*

O tempore, quo Romanum Imperium Decius tenebat, sæua persecutionis tempestas passim Ecclesias Dei populata est: nec tamen coniuratorum in Christi arma militum charitatem aquæ multæ potuerunt extinguere, aut flumina obruere. Siquidem spreta tormentorum immanitate, fortia credentium pectora felici ubique cruore rubuerunt. Et Roma quidem, quæ cunctis vrbus caput altiùs extulerat, generosiùs quoque ad martyrium plurimo cum milite processit. Illis sanè diebus beatus Sixtus Pontifex gloriosa ob confessionem Domini passione occubuit: Laurentius verò Archidiaconus eius, igne crematus, summum inuictissimæ fidei præbuit exemplum. Hoc sanguineo diræ mensæ epulo tyrannus non exaturatur: sed sicut tigris hauſto semel sanguine, pollutas non patitur mansuescere fauces, ardentius in necem Christicolarum, si quos ibi inueniret, ingreditur Florentiam. Quæ ciuitas odoranti quadam tunc vernabat rosa: quo flore ob rubeum purpurantis martyrum sanguinis colorem, in bello redimitur mater Ecclesia, sicut ob quietum confessionis candorem in pace habet lilia.

25. Octobr.

Cant. 5.

Passim ſic legitur apud diuerſos, ſed verius est, passio sub Valeriano.

Ecclesia in bello habet rosas, in pace lilia.

Habitabat enim ibi miles electus, thoracem fide textum robusto gestans in pectore: qui in suburbio à ministris Decij comprehensus, conditionemque ac nomen interrogatus, Christianæ, inquit, professionis sum: Minias autem mihi nomen est inditum. Itaque tam intrepida veri Dei cultus assertio, magnū sciscitantibus furorem accendit, gaudentque scelerati satellites se inuenisse, quem Imperatoris crudelitas oblectetur punire. Retractum igitur ex itinere, ac statutum pro tribunali, Decius vultu & voce minaci compellans: Tu ne es, inquit, Minias, qui mente sinistra immortalium maiestati deorum obrectans, totam conturbas prouinciam, Christianam nescio quam ineptam persuadens religionem? Tum ille: Minias, inquit, ego sum, seruus ac victus Iesu Christi, viui ac veri omnipotentis Dei, qui te suæ contemptorem disciplinæ perpetuo destinabit incendio, nisi ab istorum discefferis cultura, quibus spiritu vitæ vacuis, tu profana cæcus dementia, preces fundis ac curuas genua. Etenim ea demùm extrema est infania, adorare meralla & ligna, in quibus etsi artifex humanam expressit imaginem, rationis tamen sensum & diuinitatis inspirare non potuit potentiam: quibus si honorem ac sacrificia voues, conuenientius multo maximè est, vt eorum adores fabros, nè his videlicet neglectis, non libeat numina formare, quæ, vt tu credis, te regnumque tuum sub continua pace & incolumitate possint tueri.

S. Minias ducitur ad tribunal Decij.

Libera vox S. Miniatis.

Tum tyrannus cõfusus se autumans, si fixam adolescentiæ & immobilè constantiam inexpugnatam relinquat, primò blandimentorum armis succinctus, superare eam aggreditur, sicq; exorsus est: Annos viuide iuuentutis tuæ abrumpere horremus, Tyranus ei blanditur. florem speciositatis tuæ pœnis afficere indignū iudicamus: sed deorū iniuriæ, quibus perti-